

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державної судової
адміністрації України
13.01.2023 року № 14

АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА Державної судової адміністрації України на 2022-2024 роки

I. Засади антикорупційної політики Державної судової адміністрації України

1. Цією Антикорупційною програмою (далі - Програма) Державна судова адміністрація України (далі – ДСА України), усвідомлюючи відповідальність за утвердження цінностей верховенства права та доброчесності, прагнучи забезпечувати свій сталий розвиток, дбаючи про власну ділову репутацію, а також в інтересах держави та народу України проголошує, що керівництво та працівники ДСА України у своїй діяльності, а також у правовідносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами керуються принципом нульової толерантності до корупції у будь-яких її формах та проявах, вживають і в подальшому вживатимуть всіх заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції, передбачених законодавством, та цією Програмою.

ДСА України заявляє про свою принципову позицію та засуджує корупцію як незаконний та неетичний спосіб ведення діяльності.

2. Програма розроблена на середньостроковий період і є логічним продовженням реалізації заходів, передбачених Антикорупційною програмою ДСА України на 2020 – 2021 роки, затвердженою наказом ДСА України від 26.03.2020 № 140 (зі змінами). За результатами виконання Антикорупційної програми ДСА України у 2020-2021 роках створено систему запобігання корупції в ДСА України, прийнято організаційно-розпорядчі акти, спрямовані впровадження механізмів прозорості, доброчесності та усунення (мінімізацію) корупційних ризиків у діяльності ДСА України.

3. Метою Програми є:

1) удосконалення системи запобігання і протидії корупції в ДСА України, забезпечення злагодженості та системності антикорупційної діяльності структурних підрозділів та територіальних управлінь ДСА України;

2) подальше впровадження механізмів прозорості, доброчесності, зниження корупційних ризиків у діяльності ДСА України та підвищення рівня довіри суспільства.

4. В основу розроблення Програми покладено принципи:

1) верховенства права, а саме: формування нетерпимості до корупції, утвердження культури доброчесності;

2) законності, а саме: відповідності антикорупційних заходів Конституції України, законодавству України у сфері запобігання корупції та іншим нормативно-правовим актам;

3) прозорості, а саме: відкритості та публічності процесу оцінювання корупційних ризиків, визначення заходів впливу на корупційні ризики;

4) інклюзивності, а саме: забезпечення участі громадськості та працівників у формуванні антикорупційних стандартів і процедур;

5) адаптованості, а саме: врахування сфери діяльності ДСА України, визначення заходів відповідно до здійснюваних повноважень і функцій ДСА України;

6) об'єктивності та неупередженості, а саме: врахування суспільних інтересів щодо удосконалення створеної внутрішньої організаційної системи запобігання та виявлення корупції для досягнення мети Програми;

7) справедливості, а саме: забезпечення невідворотності юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення;

8) оперативності, а саме: своєчасне запровадження належних процедур, які мінімізуватимуть відповідні корупційні ризики.

5. Антикорупційна політика ДСА України ґрунтується на таких підходах:

1) дотримання стандартів доброчесності на публічній службі;

2) нетерпимість до корупції;

3) розвиток кадрового потенціалу;

4) ефективність та законність використання бюджетних коштів;

5) відкритість і прозорість процесів підготовки та прийняття публічних рішень;

6) пріоритетність дотримання прав, свобод та інтересів фізичних та юридичних осіб;

7) створення механізмів партнерства з інститутами громадянського суспільства.

6. Засади антикорупційної політики ДСА України (Додаток 1) реалізуються шляхом виконання завдань і заходів за такими пріоритетними напрямками:

1) забезпечення системного підходу до запобігання і протидії корупції;

2) реалізація антикорупційної політики в кадровому менеджменті, формування негативного ставлення до корупції;

3) здійснення заходів щодо дотримання вимог фінансового контролю, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;

4) запобігання корупції у сфері публічних закупівель, посилення ефективності управління фінансовими та матеріальними ресурсами, розвиток та підтримка системи внутрішнього аудиту;

5) забезпечення дотримання працівниками ДСА України вимог і обмежень, встановлених Законом України "Про запобігання корупції", запобігання порушенню етичних норм, скоєнню вчинків, які можуть підірвати авторитет ДСА України, негативно вплинути на репутацію працівника;

6) формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції";

7) співпраця з громадськістю та міжнародними організаціями щодо здійснення антикорупційних заходів.

7. Голова ДСА України реалізує антикорупційну політику ДСА України шляхом:

1) підтримки напряму запобігання і протидії корупції у діяльності ДСА України, демонстрації власним прикладом нульової толерантності до корупції, особистої участі у антикорупційних заходах ДСА України;

2) прийняття нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів з питань запобігання та протидії корупції, у тому числі антикорупційної програми та змін до неї;

3) забезпечення функціонування в структурі ДСА України самостійного уповноваженого підрозділу із запобігання та виявлення корупції та забезпечення його організаційними, матеріальними та іншими ресурсами, достатніми для ефективного виконання покладених на нього завдань; забезпечення гарантій незалежності уповноваженого підрозділу як координатора роботи з виконання Програми;

4) здійснення загального керівництва та контролю за виконанням Програми, аналізу ефективності управління корупційними ризиками;

5) прийняття рішення щодо проведення регулярного оцінювання корупційних ризиків у діяльності ДСА України, утворення робочої групи, наділення її відповідними повноваженнями;

6) забезпечення ресурсами, необхідними для ефективного управління корупційними ризиками та сприяння постійному удосконаленню процесів управління корупційними ризиками.

7) своєчасного реагування на можливі факти порушень антикорупційної програми, корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції".

8. Керівники територіальних управлінь ДСА України, керівники структурних підрозділів ДСА України в межах повноважень забезпечують реалізацію антикорупційної політики ДСА України шляхом виконання заходів Програми та заходів впливу на корупційні ризики.

9. Керівники територіальних управлінь ДСА України:

1) затверджують план заходів з виконання Програми територіального управління ДСА України протягом 30 днів з дня оприлюднення Програми на офіційному вебсайті ДСА України.

2) забезпечують функціонування в структурі територіального управління ДСА України відповідальних осіб за дотримання вимог антикорупційного законодавства (відповідальних осіб) та забезпечення їх організаційними, матеріальними та іншими ресурсами, достатніми для ефективного виконання покладених на них завдань; забезпечення гарантій незалежності уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи);

3) забезпечують своєчасне реагування на можливі факти порушень антикорупційної програми, корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції".

10. Уповноважена особа із запобігання та виявлення корупції ДСА України, відповідальна особа за дотримання вимог антикорупційного законодавства (відповідальна особа) територіального управління ДСА України в межах повноважень виконують завдання і заходи, спрямовані на реалізацію засад антикорупційної політики ДСА України, а саме:

1) здійснюють розроблення, організацію та контроль за проведенням заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним з корупцією;

2) надають методичну та консультаційну допомогу з питань додержання законодавства щодо запобігання корупції працівникам ДСА України;

3) здійснюють заходи з виявлення конфлікту інтересів, сприяють його врегулюванню, інформують Голови ДСА України або керівника територіального управління ДСА України та Національне агентство з питань запобігання корупції про виявлення конфлікту інтересів та заходи, вжиті для його врегулювання;

4) перевіряють факт подання суб'єктами декларації ДСА України декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та повідомляють Національне агентство з питань запобігання корупції про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій у визначеному відповідно до Закону України "Про запобігання корупції" порядку;

5) здійснюють контроль за дотриманням антикорупційного законодавства, у тому числі розгляд повідомлень про порушення вимог Закону України "Про запобігання корупції" працівниками ДСА України;

6) забезпечують захист працівників, які повідомили про порушення вимог Закону України "Про запобігання корупції", від застосування негативних заходів впливу відповідно до законодавства щодо захисту викривачів;

7) інформують Голову ДСА України або керівника територіального управління ДСА України, Національне агентство з питань запобігання корупції або інших спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції про факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції;

8) організують проведення спеціальних перевірок стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або

особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком в ДСА України.

11. Крім того, уповноважений підрозділ (особа) з питань запобігання та виявлення корупції ДСА України здійснює:

- 1) організацію та координацію роботи з оцінювання корупційних ризиків у діяльності ДСА України та з розробки заходів впливу на корупційні ризики;
- 2) моніторинг та оцінку виконання Програми, моніторинг середовища ДСА України, своєчасне реагування на зміни, що впливають на виникнення нових або зміну рівня існуючих корупційних ризиків;
- 3) координацію структурних підрозділів ДСА України та територіальних управлінь ДСА України з виконання Програми;
- 4) проведення перевірок стану організації роботи із запобігання та виявлення корупції у територіальних управліннях ДСА України.

12. Працівники ДСА України, територіальних управлінь ДСА України зобов'язані дотримуватись вимог і обмежень, встановлених Законом України "Про запобігання корупції", а також антикорупційної політики та принципів, визначених Програмою.

13. Питання запобігання та протидії корупції в ДСА України регулює:

- 1) Закон України "Про судоустрій і статус суддів" від 02.06.2016 № 1402-VIII;
- 2) Положення про Державну судову адміністрацію України, затверджене рішенням Вищої ради правосуддя від 17.01.2019 № 141/0/15-19 (зі змінами);
- 3) Типове положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції, затверджене наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 27.05.2021 № 277/21, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14.07.2021 за № 914/36536;
- 4) Методологія управління корупційними ризиками та Порядок подання антикорупційних програм, змін до них на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затверджені наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.12.2021 № 830/21, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 17.02.2022 № 219/37555;
- 5) Порядок організації роботи з повідомленнями про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції" в ДСА України, затверджений наказом ДСА України від 30.07.2021 № 262;
- 6) інші нормативно-правові та організаційно-розпорядчі акти, які регулюють порядок здійснення завдань і функцій ДСА України.

II. Оцінювання корупційних ризиків

1. З метою встановлення ймовірності вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками ДСА України, її територіальних управлінь, встановлення причин, умов та наслідків можливого вчинення таких правопорушень, а також аналізу ефективності існуючих заходів контролю, спрямованих на запобігання реалізації корупційних ризиків прийнято провести оцінювання корупційних ризиків у форматі самооцінювання із залученням експертів згідно із наказом ДСА України "Про проведення оцінювання корупційних ризиків" від 28.09.2022 № 346, який оприлюднено на офіційному вебсайті ДСА України.

2. Згідно із наказом ДСА України "Про робочу групу з оцінювання корупційних ризиків" від 31.10.2022 № 394 утворено робочу групу з оцінювання корупційних ризиків, затверджено її персональний склад та положення.

До складу робочої групи включено працівників усіх самостійних структурних підрозділів ДСА України та експерта від громадськості.

3. З метою підготовки до оцінювання корупційних ризиків 11.11.2022 для членів робочої групи проведено вступний тренінг.

4. Робочою групою складено план оцінювання корупційних ризиків, у якому визначено етапи діяльності робочої групи з урахуванням функцій ДСА України, її внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін, інших факторів середовища ДСА України (протокол засідання робочої групи від 11.11.2022 № 1).

5. З метою дослідження середовища ДСА України та визначення вразливих до корупції функцій та процесів робочою групою:

1) проаналізовано результати оцінювання корупційних ризиків у попередніх періодах, заходів впливу на них, оцінки ефективності їх виконання;

2) проведено анонімне опитування (анкетування) зовнішніх та внутрішніх заінтересованих сторін, проаналізовано та узагальнено отриману інформацію;

3) проаналізовано результати аудитів, перевірок, проведених щодо інших організацій, які виконують подібні функції або реалізують подібні процеси, узагальнено та задокументовано зібрану інформацію про можливі факти вчинення корупційних і пов'язаних з корупцією правопорушень, функції та процеси, з якими такі факти пов'язані;

4) проаналізовано матеріали дисциплінарних проваджень, службових розслідувань; рішення суду у справах про притягнення до адміністративної, кримінальної відповідальності за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень; рішення суду у кримінальних, адміністративних, господарських справах, учасником яких були інші організації, які виконують подібні функції або реалізують подібні процеси, та їх працівники;

5) проаналізовано відомості, які містяться у відкритих інформаційних системах, реєстрах і базах даних та відомості із засобів масової інформації,

соціальних мереж, інших відкритих джерел інформації про можливі факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками ДСА України та працівниками інших організацій, які виконують подібні функції або реалізують подібні процеси;

б) вивчено аналітичні матеріали Національного агентства з питань запобігання корупції щодо аналізу корупційних ризиків, а також аналітичні матеріали інших державних, міжнародних, громадських інституцій з питань запобігання та протидії корупції та з інших питань, які пов'язані із діяльністю ДСА України.

6. На підставі зібраних та задокументованих відомостей робочою групою визначено вразливі до корупції функції ДСА України:

- 1) матеріально-технічне забезпечення;
- 2) управління персоналом;
- 3) забезпечення інформаційними технологіями;
- 4) запобігання та виявлення корупції;
- 5) публічні закупівлі;
- 6) внутрішній аудит;
- 7) документальне забезпечення;
- 8) організація та ведення бухгалтерського обліку, планово-фінансової роботи та контроль за використанням фінансових і матеріальних ресурсів.

7. Ідентифікацію корупційних ризиків проведено шляхом:

1) аналізу нормативно-правових та розпорядчих документів, що регулюють діяльність ДСА України;

2) проведення індивідуального спілкування (інтерв'ю) та фокусованого групового інтерв'ю (фокус-група) із зовнішніми та внутрішніми заінтересованими сторонами;

3) моделювання способу (способів) вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, визначення внутрішніх і зовнішніх заінтересованих сторін, які можуть брати участь у їх вчиненні.

8. За результатами узагальнення отриманої інформації та пропозицій від внутрішніх, зовнішніх заінтересованих сторін, робочою групою здійснено ідентифікацію, аналіз, визначення рівнів корупційних ризиків та заходів впливу на корупційні ризики (протокол засідання робочої групи від 11.01.2023 № 2).

Для кожного заходу впливу на корупційний ризик робочою групою визначено виконавців таких заходів, строк (термін) та індикатор його виконання.

9. Результати ідентифікації корупційних ризиків, рівні імовірності реалізації, наслідків та рівні корупційних ризиків, а також заходи впливу на корупційні ризики та етапи їх виконання зазначені у реєстрі ризиків (Додаток 2).

III. Навчання, заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування

1. З метою формування належного рівня антикорупційної культури уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції ДСА України, відповідальна особа за дотриманням вимог антикорупційного законодавства територіального управління ДСА України забезпечують організацію обов'язкового ознайомлення працівників ДСА України із положеннями Закону України "Про запобігання корупції", Програми, нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів, які регулюють питання запобігання та протидії корупції в ДСА України.

2. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції ДСА України, відповідальна особа за дотриманням вимог антикорупційного законодавства територіального управління ДСА України організують проведення навчання працівників з питань запобігання та протидії корупції.

3. Теми навчальних заходів з питань запобігання та протидії корупції, графік та цільова аудиторія визначається у програмі навчання з антикорупційної тематики в ДСА України (Додаток 3).

4. Формами проведення навчальних заходів є лекції, тренінги, семінари.

5. Навчальні заходи можуть проводитися очно або дистанційно.

6. Уповноважений підрозділ (особа) з питань запобігання та виявлення корупції ДСА України, відповідальна особа за дотриманням вимог антикорупційного законодавства територіального управління ДСА України здійснюють в межах повноважень заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування шляхом:

1) оприлюднення Програми на офіційному вебсайті ДСА України (після її погодження Національним агентством з питань запобігання корупції);

2) оприлюднення на офіційному вебсайті ДСА України інформації про заходи, спрямовані на запобігання корупції в ДСА України;

3) проведення консультативно-роз'яснювальної роботи серед працівників ДСА України з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства, заповнення електронних декларацій, порядку перевірки факту подання електронних декларацій суб'єктами декларування, недопущення фактів виникнення конфлікту інтересів; щодо відповідальності за неподання, несвоєчасне подання чи внесення суб'єктами декларування завідомо неправдивих відомостей у декларації, відповідальності за інші корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, а також порушення інших вимог Закону України "Про запобігання корупції";

4) оприлюднення на офіційному вебсайті ДСА України та соціальних мережах та засобах масової інформації, інтерв'ю, прес-релізів, брифінгів за участі керівництва ДСА України з питань запобігання і протидії корупції.

7. У разі наявності питань щодо роз'яснення окремих положень антикорупційного законодавства працівники ДСА України можуть звернутися до уповноваженого підрозділу (особи) з питань запобігання та виявлення корупції ДСА України, відповідальної особи за дотриманням вимог антикорупційного законодавства територіального управління ДСА України за отриманням усного або письмового роз'яснення або консультації.

8. Уповноважений підрозділ (особа) з питань запобігання та виявлення корупції ДСА України, територіального управління ДСА України надає роз'яснення або консультацію у розумний строк, але не більше 10 днів від дня отримання звернення. Якщо у вказаний строк надати роз'яснення або консультацію неможливо, строк розгляду звернення може бути продовжено, але не більше ніж 30 днів від дня його отримання.

9. Уповноважений підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції ДСА України, відповідальна особа за дотриманням вимог антикорупційного законодавства територіального управління ДСА України узагальнює найпоширеніші питання, з яких до нього звертаються, відповіді на них та розміщує узагальнені роз'яснення (консультації, тощо) інформаційного характеру на загальнодоступних для працівників ДСА України та/або поширює їх іншим чином (наприклад, надсилання інформаційних листів).

10. Уповноважений підрозділ (особа) з питань запобігання та виявлення корупції ДСА України, відповідальна особа за дотриманням вимог антикорупційного законодавства територіального управління ДСА України можуть обирати й інші форми надання роз'яснень та консультацій з питань виконання Програми та антикорупційного законодавства (пам'ятки, керівництва, відеозвернення тощо).

11. Підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації працівників ДСА України здійснюється з урахуванням специфіки та профілю їх службової діяльності відповідно до Закону України "Про судоустрій і статус суддів", Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.02.2019 № 106 та іншими нормативно-правовими та організаційно-розпорядчими актами, які регулюють питання службової підготовки осіб, які займають посади в ДСА України.

IV. Моніторинг, оцінка виконання та перегляд Програми

1. Моніторинг виконання Програми здійснюється не рідше одного разу на півріччя уповноваженим підрозділом (особою) з питань запобігання та виявлення корупції ДСА України, який в разі необхідності інформує про хід виконання Програми Голову ДСА України або його заступника (першого заступника) згідно із затвердженим розподілом обов'язків.

2. Моніторинг виконання плану заходів територіального управління ДСА України з виконання Програми здійснюється відповідальною особою за дотриманням вимог антикорупційного законодавства територіального управління ДСА України згідно із вимогами цього розділу.

3. Моніторинг виконання Програми полягає у зборі та аналізі інформації про повноту та своєчасність виконання заходів, передбачених антикорупційною програмою, їх актуальність та відповідність середовищу організації з метою контролю стану управління корупційними ризиками, виявлення та усунення недоліків у положеннях антикорупційної програми.

4. Під час моніторингу аналізується фактичний стан виконання кожної категорії заходів, передбачених антикорупційною програмою, а саме заходів з реалізації антикорупційної політики ДСА України, заходів впливу на корупційні ризики, навчальних заходів.

5. Керівники територіальних управлінь ДСА України, керівники структурних підрозділів апарату ДСА України, відповідальні за виконання заходів, передбачених антикорупційною програмою, щопівроку (до 05 січня і 05 липня) надають уповноваженому підрозділу (особі) з питань запобігання та виявлення корупції апарату ДСА України інформацію про стан виконання заходів, а у разі невиконання або несвоєчасного виконання окремих заходів - інформують про причини, які до цього призвели.

6. Уповноважений підрозділ (особа) з питань запобігання та виявлення корупції ДСА України аналізує та узагальнює отриману інформацію і готує звіт про стан виконання Програми, який містить інформацію про кількість виконаних передбачених Програмою заходів та їх частку (у відсотках) у загальній кількості заходів, що мали бути виконані у відповідному звітному періоді: I півріччя, календарний рік.

7. Оцінка виконання передбачених Програмою заходів визначається за такими критеріями:

1) "Виконано" або "Постійно виконується" – у разі якщо запланований захід у звітному періоді виконано або постійно виконується протягом звітного періоду;

2) "У стадії виконання" – у разі якщо у звітному періоді виконання заходу розпочато;

3) "Не виконано" – у разі якщо виконання заходу у звітному періоді не розпочиналося.

У разі, якщо виконання заходу обумовлено певною подією, строк виконання заходу розпочинається з моменту настання цієї події.

8. Звіт про стан виконання Програми щопівроку (до 15 січня і 15 липня) надається Голові ДСА України для прийняття рішень та розміщується на офіційному вебсайті ДСА України.

Результати моніторингу виконання заходів впливу на корупційні ризики відображаються у реєстрі ризиків та розміщуються на офіційному вебсайті ДСА України.

9. Програма підлягає перегляду в разі:

1) визначення Верховною Радою України засад антикорупційної політики (Антикорупційна стратегія) та затвердження Кабінетом Міністрів України державної програми з виконання Антикорупційної стратегії протягом 30 днів з дня набрання чинності відповідного законодавчого акту;

2) надання пропозицій Національним агентством з питань запобігання корупції щодо вдосконалення (конкретизації) її положень;

3) прийняття інших актів законодавства у сфері запобігання корупції;

4) якщо в процесі реалізації заходів, передбачених Програмою, виявлено недостатню їх ефективність або за результатами дослідження (аналізу) внутрішнього/зовнішнього середовища ДСА України виявлено нові корупційні ризики у його діяльності.

Головний спеціаліст з питань
запобігання та виявлення корупції

Михайло ПЕТРУШКО